

Povodně a povodňová ochrana

Co jsou to povodně, co mají občané dělat před povodněmi, při povodních a na co dbát při skončení povodně. Článek se zmiňuje o zákonu o vodách.

Povodňová ochrana a povodně

Nastanou-li trvalé a vydatné deště, mohou se výrazně zvýšit hladiny řek. Intenzivními přivalovými dešti na malém území může dojít ke vzniku přivalové povodně. V zimě v důsledku tání ledů může dojít v zúžených místech k ucpání koryta řeky ledovými krami a následně k vylití toku řeky z koryta. Tyto stavy hodnotíme jako **přírozené povodně**. V důsledku havárie vodního díla, vylitím vody z nádrže může dojít k tzv. **zvláštní povodni**. Přírozené povodně se v České republice často opakují a ohrožení je v místech vodních toků vždy statisticky možné. Pravděpodobnost vzniku zvláštní povodně je nepatrná, zejména u přehrad na řekách, protože technické prohlídky a údržba vodních děl prováděná provozovateli je zvláště přísná. Následky zvláštní povodně by ale byly katastrofální.

Zákon č. 245/2001 Sb. (**vodní zákon**) se mimo jiné zabývá prevencí před povodněmi, způsoby a zásadami řešení vzniklých povodní. Určuje povinnosti a práva povodňových orgánů, stanovuje, jaké se zpracovávají povodňové plány.

V České republice je v rámci povodňové ochrany ustanovena Ústřední povodňová komise, v Plzeňském kraji je ustanovena povodňová komise kraje. Dále jsou ustanoveny povodňové komise obcí s rozšířenou působností. Města a obce, které jsou ohroženy povodněmi, ustanovují své povodňové komise.

Stupně povodňové aktivity:

Vodním zákonem jsou stanoveny 3 stupně povodňové aktivity:

1. stupeň - stav bdělosti - nastává při nebezpečí přírozené povodně a zaniká, pominou-li příčiny takového nebezpečí; vyžaduje věnovat zvýšenou pozornost vodnímu toku nebo jinému zdroji povodňového nebezpečí, zahajuje činnost hlášená a hlídková služba; na vodních dílech nastává tento stav při dosažení mezních hodnot sledovaných jevů a skutečností z hlediska bezpečnosti díla nebo při zjištění mimořádných okolností, jež by mohly vést ke vzniku zvláštní povodně,

2. stupeň - stav pohotovosti - se vyhláší v případě, že nebezpečí přírozené povodně přerůstá v povodeň; vyhláší se také při překročení mezních hodnot sledovaných jevů a skutečností na vodním díle z hlediska jeho bezpečnosti; aktivizují se povodňové orgány a další účastníci ochrany před povodněmi, uvádějí se do pohotovosti prostředky na zabezpečovací práce, provádějí se opatření ke zmírnění průběhu povodně podle povodňového plánu,

3. stupeň - stav ohrožení - se vyhláší při nebezpečí vzniku škod většího rozsahu, ohrožení životů a majetku v záplavovém území; vyhláší se také při dosažení kritických hodnot sledovaných jevů a skutečností na vodním díle z hlediska jeho bezpečnosti současně se zahájením nouzových opatření; provádějí se zabezpečovací a podle potřeby záchranné práce nebo evakuace.

Jak bude uvědoměno obyvatelstvo v případě povodňového ohrožení?

Obyvatelstvo bude o ohrožení povodněmi informováno těmito způsoby:

- Pomocí poplachových sirén signálem všeobecná výstraha.
- Informacemi o vyhlášených stupních povodňové aktivity ohlášené ve sdělovacích prostředcích.
- Informováním občanů orgány samosprávy.
- Vlastním sledováním povodňové situace.

Další informace o povodňové situaci lze získat na [internetové stránce ČHMÚ](#).

Doporučená činnost obyvatelstva při povodních:

Před povodní:

- Vytipujte si bezpečné místo, které nebude zaplavené vodou.
- Připravte si pytle s pískem na utěsnění nízko položených dveří a oken.
- Připravte si potraviny a pitnou vodu na 2-3 dny.
- Vlastníte-li osobní automobil, připravte jej k použití.
- Promyslete způsob evakuace zvířat a upevnění věcí, které by mohla zničit nebo odnést voda.
- Z volného prostoru odstraňte předměty, které mohou vytvářet umělé hráze valící se vodě a tím zhoršovat povodňovou situaci.

Při akutním nebezpečí povodně, je-li dostatek času:

- Evakuujte mimo ohrožené území cenné předměty a zařízení, spotřební elektroniku, osobní počítače, předměty kulturní hodnoty jako obrazy, plastiky, starožitný nábytek apod.
- Odveďte nebo zajistěte proti zničení cenné a jedinečné dokumenty: vysvědčení, diplomy, rodinné fotografie, CD, DVD, smlouvy, cenné papíry, záruční listy, účetní záznamy, stavební dokumentaci, kroniky, archiválie, cenné knihy, atd.
- Odveďte mimo ohrožené území pojízdnou techniku a stroje, jiná vozidla, která nebudou použita pro přepravu vlastní a rodinných příslušníků za evakuace.
- Přestěhujte z ohroženého území velké i drobné domácí zvířectvo a na místě nového ustájení pro ně zajistěte krmivo.
- Různé chemické prostředky, rozpouštědla, barvy, pohonné hmoty, olej apod. vynesete ze sklepů a přízemních místností do vyšších pater, předejdete tím zamoření vody nebezpečnými chemickými látkami.
- Na dvorech a zahradách odklíďte nebo upevněte (přivážete) předměty, které plavou nebo by je mohla vzít voda.
- Pytli s pískem ucpěte okenní otvory do sklepů a vstupních dveří do domu, utěsněte otvory u kanalizace a odpadů v přízemí a ve sklepech a s pytli vytvořte hráz kolem studně.
- Sbalte si evakuační zavazadlo.

Při povodni:

- Průběžně sledujte vývoj povodňové situace, informace o vyhlášených stupních povodňové aktivity získané ze zpráv ve sdělovacích prostředcích, orgánů samosprávy obce nebo orgánů státní správy.
- Při přirozené povodni opusťte ohrožený prostor samostatně nebo na pokyn orgánů obce nebo orgánů státní správy. Uposlechněte pokynů příslušníků záchranných složek (Policie ČR, hasičů), orgánů státní správy a samosprávy.
- V případě vzniku zvláštní povodně ihned po zaznění varovného signálu sirén opusťte ohrožený prostor.
- V případě evakuace dodržujte zásady pro opuštění bytu (domu).

Po povodni

- Nechte si zkontrolovat stav obydlí (statická narušenost, obyvatelnost), rozvody energií (plyn, el. energie apod.), stav kanalizace a rozvodů vody, studny.

- Majitelé studní musí vyčerpat všechnu vodu, studnu vyčistit a desinfikovat, mají provést chemické ošetření nové vody. Před používáním vody ze studní je nutno ji podrobit laboratornímu vyšetření na kvalitu a získat povolení od hygienika o používání obnoveného zdroje pitné vody.
- Zlikvidujte uhynulé zvířectvo, potraviny a polní plodiny, které byly zasaženy vodou, postupujte podle pokynů hygienika.
- Informujte se na obecním úřadu o místech humanitární pomoci a o možnostech poskytnutí mimořádné finanční pomoci; v případě stavu nouze si vyžádejte finanční pomoc, pitnou vodu, potraviny, teplé oblečení, hygienické potřeby, potřebné nářadí pro likvidaci povodňových škod apod.
- Kontaktujte příslušné pojišťovny ohledně náhrady škod.

V rámci provádění likvidačních a obnovovacích prací po povodních HZS Plzeňského kraje poskytuje formou zápůjčky vysoušecí agregáty.